

لوسړی ټولګی

پښتو منظم لیک لوست

www.libtool.com.cn

مولف: سر محقق ډاکټر گل جان (ورور) وردګ

د چاپ حق یوازې د مولف دی

د جدی میاشت، کال ۱۳۷۳

بسم الله الرحمن الرحيم

د ليك او لوست کلی

که د کتاب په رسمونو کې د بني لوري د
رسمونو د الفاظو د لومړي آواز شکل او د پاسنيو
رسمونو د الفاظو د وروستي آواز شکل زده کړئ
او هم د هغو دوو توريو څخه جوړې شويې هجاوې
او د هجاوو ليکلي شکلونه وپېژنئ ، په هر پښتو
متن کې به د هجاوو کلی او ټول توري وپېژنئ .
که د توريو له حرکاتو (َ ، ِ ، ُ ، ً) څخه
هم کار واخلي د پښتو لوستل به وکولای شئ .

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

خدای

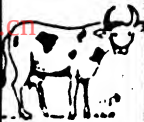
خدای خالق دتول جهان دی خدای روز ورتگی د انسان دی

هرڅه خدای دی پیدا کړي ښه او بد یې جلا کړي

دی واکدار دی د همه وو کل اختیار دی د همه وو

شریک نه لري یکتا دی

خدای دتول جهان پاچا دی

 و	 ي	 ه	 ا	د پای توری د پیل توری
او	اي	اه	ا (آ)	 ا
بو	بي	به	با	 ب

بابا، بابو، بابه، بي آبه، اوبه

بابا ! اوبه .

او بابا ، اوبه !

بابه ! اوبه .

او بابه ، اوبه !

ز هر نوري بېلا بېل شکلونه	 ئ	 ى	 ي	 ى
ا	اى	اي	اي	اي
ب ب	بى	بى	بي	بى

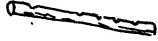
با آبه، بي بي، بې آبي

بابو ! بې آبي .

بې آبه بابو !

او بابو ، او به !

او بى بي ، او به !

بابو	بي	بابه	بابا	د پای توری
و	ې	ه	ا	د پیل توری
شو	شې	شه	شا	ش
رو	رې	ره	را	ر

باره، پوره، شابې بي، راشه

شابې بي، راشه !

بابا، راشه !

راشه ! شابې بي .

بابه، راشه !

د هر توري بېلا بېل شکلونه	ای ئ	به ه	بي بي ي	بابی ی
ش ش	شيئ	شه	شي	شی
ر ر	رئ	ره	ري	ری

باشي ، راشي ، پوري ، باري

- بابا ، به راشي .
- باشي ، به راشي .
- باببه ، به راشي .
- شاببي بي ، به راشي .

شارو و	رې ې	شه ه	را ا	د پای توری د پیل توری
پو	پې	په	پا	پ
دو	دې	ده	دا	د

پوره، دادا، داده

بابا ! دا پوره ده .

دا پوره پوره ده .

پوره د بابو ده .

شا بي بي به را شي .

د هر توري بېلا بېل شکلونه	راشئ ۝	بورئ ۝	باشي ي	شابی ۝
پ پ	پئ	پی	پي	پی
د د	دئ	دی	دي	دی

پایي ، دارو ، شادي

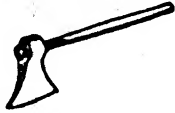
دا دارو دي .

دا اوبه دي .

پی د شابي بي دي .

دا بي بي ده .

شابي بي ! دا شادي د

پارو و	بورې ې	بوره ه	دادا ا	د پای توری د پیل توری
تو	تې	ته	تا	ت
ټو	ټې	ټه	ټا	ټ

تاته ، توبه ، توره ، تورې ، ټايه ، ټايې ، ټوته ، ټوټې

دا ټوته د تورې ده .

توری د بابو دادا دی .

دا ټوته ټاپه ده .

د تورې ټوټې ټاپه دي .

د هر توري بېلا بېل شکلونه	راشئ ئ	پر ی	پايي ي	دوبی ی
ت ت ت ت	تئ	تی	تي	تی
ت ت ت ت	تی	تی	تي	تی

باتو ، بوټی ، تاري ، توری ، ټوپۍ

- دا ټوټه تاري ده .
- د توري ټوپۍ توره ده .
- تاري ټوټه پوره ده .
- توری به راشي .
- توری به تاته راشي .

باهو و	www.libtool.com.cn ټوټې ې	ټاپه ه	دارا ا	د پای توری / د پیل توری	
ټو	ټې	ټه	ټا	ټ 	
جو	جې	جه	جا	ج 	

باجه ، جاده ، جادو ، جارو ، جویه

دا ټې ده .

دا جارو ده .

جارو د بي بي ده .

باجه به دې تا ته راشي .

ته به دادا ته راشي .

د هر توري بېلا بېل شکلونه	رڼه شئ ی	ټوپه ی	تاري ي	بولی ی
ث ث	ثئ ث	ثئ ث	ثي ث	ثی ث
ج ج	جئ ج	جی ج	جي ج	جی ج

بوجی

دا بوجی توره ده .

توره بوجی د شابي بي ده .

شابي بي به راشي .

شابي بي به اوبو ته راشي .

ثو و	ٺي ي	ٺه ه	ٺا ا	د پای توری د پیل توری
چو	چي	چه	چا	 چ
خو	خي	خه	خا	 ح

ياجا، يوجه، خه، راخه، راخي

خه چې د باجو باجه ته خو .
 د باجو باجه چې تا ته را شي .
 ته به باباجي ته را شي .
 باباجي به پاچا ته را شي

د هر توري بېلا بېل شکلونه	راشئ ى	بوچه ى	رابه شي ي	تورى ى
چ چ	چئ	چى	چي	چى
ح ح	حئ	حى	حي	حى

حَاضِي ، حَاضِي ، حَاضِي ، چېرې

دا حَاضِي ده .

دى حَاضِي دى .

حَاضِي چېرې دى .

حَاضِي چې تاته راشي .

ته به شورا ته حَي .

د پای توری د پیل توری	پاچا ا	راهه ه	چیرې ې	راهو و
خ 	خا	خه	خې	خو
ح 	حا	حه	حې	حو

پاخېده ، پوڅه ، پوڅې ، خو ، څارو ، حوره ، حاره

دا پوڅه ده .

دا پوڅه د حورې ده .

حوره پوڅې ته راځي .

د حورې په پوڅه اوبه څاڅي .

پوڅه به ټوټې ټوټې شي .

د هر توري بېلا بېل شکلونه	راځي ځ	بوځي ي	چاپي ي	ځاځي ي
څ څ څ څ	ځي	ځي	ځي	ځي
ح ح ح ح	ځي	ځي	ځي	ځي

بيده ، حاجي

- حاجي پاڅېده .
- حاجي بيده دی .
- حوره به راشي .
- حوره به تاته راشي .
- ته حاجي ته راشه .

د پای توری		د پیل توری	د پای توری	د پیل توری	د پای توری
د پای توری	د پیل توری	د پای توری	د پیل توری	د پای توری	د پیل توری
د پای توری	د پیل توری	د پای توری	د پیل توری	د پای توری	د پیل توری
د پای توری	د پیل توری	د پای توری	د پیل توری	د پای توری	د پیل توری
د پای توری	د پیل توری	د پای توری	د پیل توری	د پای توری	د پیل توری
د پای توری	د پیل توری	د پای توری	د پیل توری	د پای توری	د پیل توری
د پای توری	د پیل توری	د پای توری	د پیل توری	د پای توری	د پیل توری
د پای توری	د پیل توری	د پای توری	د پیل توری	د پای توری	د پیل توری
د پای توری	د پیل توری	د پای توری	د پیل توری	د پای توری	د پیل توری
د پای توری	د پیل توری	د پای توری	د پیل توری	د پای توری	د پیل توری

خاده، بې خوبه، خورې، ډاډه، ډېره

حاجي به راشي .

خورې ! ته راشه .

ته بابا ته راشه .

بابا بې خوبه دی .

حاجي ډاډه دی .

د هر توري بېلا بېل شکلونه	ځي ي	حاجه ي	څاڅي ي	ټاپي ي
خ خ خ خ	ځي ي	ځي ي	ځي ي	ځي ي
ډ ډ ډ ډ	ډي ي	ډي ي	ډي ي	ډي ي

بوډی، ډوډی، توخی، توهی

دا ډوډی ده .

ډوډی ډېره ده .

ډوډی به ټوټه ټوټه شي .

توخی ډوډی ته راځي .

د توخي ډوډی ډېره ده .

خاړو	خوړې	خاړه	بوړا	د پای توری د پیل توری
و	ې	ه	ا	ز
ړو	ړې	ړه	ړا	پ

اوړه ، بازو ، بوزه ، تازه ، جوړه ، دوړې ، زاړه

- دا اوړه دي .
- دا اوړه زاړه دي .
- حاجي به راشي .
- د حاجي اوړه زاړه دي .
- د حاجي په اوړو دوړې دي .

د هر توري بېلا بېل شکلونه	راځي س	دوړه ی	راځي ي	توڅي ی
ز ز	زئ	زی	زي	زی
پ پ	پئ	پی	پي	پی

بازي ، اوړی ، تازي ، توپړی ، دوبي

- دا تازي دی .
- دا تازي د تازه دی .
- تازي تازه ته راځي .
- تازه پوره ډاډه دی .
- تازه به ډاډې ته راشي .

بازو و	دورې ې	اوره ه	زا ا	د پای توری د پیل توری
ذو	ذې	ذه	ذا	ذ
ژو	ژې	ژه	ژا	ژ

روژه ، خیره ، ژاړې

توبا روژه ده .

دبیا بوزه ده .

اوره زاړه دي .

توبا ! دا خیره ده .

د هر توري بېلا بېل شکلونه	راشئ ئ	بوچه ی	تازي ي	اوړی ی
ذ ذ	ذئ ذ	ذی ذ	ذي ذ	ذی ذ
ث ث	ثئ ث	ثی ث	ثي ث	ثی ث

ږي ، ږي ، ږي ، ږي ، ږي ، ږي ، ږي ، ږي

دا ژی دی .

دا ژی ده .

دا ژي دي .

دا د بوجی ژی ده .

دا د بورې بوجی ده .

ذو و	روژي ې	روژه ه	توبا ا	د پای توری د پیل توری
زو	ړې	ړه	ړا	ړ
سو	سې	سه	سا	س

سابه ، ساره

- دا اوږه د اوږی ده .
- د اوږی اوږه جوړه ده .
- د اوږی په اوږه اوږه دي .
- سابه به ساره شي .
- دا سابه ساره دي .

د هر توري بېلا بېل شکلونه	دى ئ	دى ى	دى ي	دى ى
ښ ښ	ږى ږى	ږى ږى	ږي ږي	ږى ږى
س س	سى سى	سى سى	سي سي	سى سى

تېره ، تيره ، ږيره

د دادا ږيره توره ده .

دا توره تېره ده .

چاره به په تيره تېره شي .

د بيزو پوزه توره ده .

بيزو ډېره ژاړي .

چارو و	اوبې ې	اوبه ه	دييا ا	د پای توری د پیل توری
بنو	بنې	بڼه	بڼا	بڼ
صا	صې	صه	صا	ص

خاصه ، بابڼه ، شادي ، بنادي ، بڼه

دا بابڼه ده .

دا بابڼه د بڼاپېری ده .

بنارو به ډوډۍ ته راشي .

ډېره بڼه ډوډۍ ده .

خاصه ډوډۍ ده .

د هر توري بېلا بېل شکلونه	راځي	اوږده	شادي	سوري
بنډ	ځي	ي	ي	ي
بنډ	بنځي	بنځي	بنځي	بنځي
بنډ	بنځي	بنځي	بنځي	بنځي
ص	ص	ص	ص	ص
ص	ص	ص	ص	ص

بناپېری، بناځی، بنی

- بناپېری خورې! راشه .
- بناځي ته راشه .
- بناړو بناځي ته راځي .
- ته چې بناځي ته راشې .
- اوږده به تاته راشي .

د پای توری	راجا	خاصه	اوبښې	بڼاپرو
د پیل توری	ا	ه	ې	و
ق	قا	قه	قې	قو
ک	کا	که	کې	کو

چاکو، قاري، کاکا، کاسه

دا کوزه ده .

دا کوزه د کاکا ده .

بڼه کاسه د قاري ده .

دا چاره تېره ده .

تېره چاره د قاري ده .

دا بڼارو ده .

د هر توري بېلا بېل شکلونه	راشئ ئ	بني ي	بني ي	بشي ي
ق ق ق ق	قئ قئ	قي قي	قي قي	قي قي
ک ک ک ک	کئ کئ	کي کي	کي کي	کي کي

باقي ، قاچاقي ، کوزي

- دا بوره د باقي ده .
- د باقي بوره قاچاقي ده .
- قاري د باقي کاکا دی .
- دا د قاري کوزه ده .
- د قاري په کوزي کې اوبه دي .

چاکو	کوزې	کوزه	کاکا	د پای توری
و	ې	ه	ا	د پیل توری
ضو	ضي	ضه	ضا	ض
طو	طي	طه	طا	ط

بڼارو د سارا ده .

دا تازي دی .

تازي د دوبي دی .

دا اوبه دي .

اوبه ډېرې دي .

د هرتوري بېلا بېل شکلونه	راشيء ى	کوزى ى	قاري ي	روکى ى
ض ض	ضىء ض	ضى ض	ضي ضي	ضى ضى
ط ط	طىء ط	طى ط	طي طي	طى طى

طوطي ، قاضي

- دا طوطي دى .
- طوطي بڼه دى .
- بڼه طوطي د قاضي دى .
- د قاضي طوطي بڼه دى .
- قاضي به راشي .

د پای توری د پیل توری	سارا ا	ساره ه	تېرې ې	ضو و
	ظا ظ	ظه ظې	ظو	
غ 	غا	غه	غې	غو

راغه ، غاره ، غوره ، غوری ، غوري

دا غار په ده .

دا د طوطي غاره ده .

دا غوره دي .

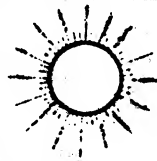
غوره د قاضي دي .

په غوري کې ډوډۍ ده .

د هر توري بېلا بېل شکلونه	کوچي کاشي کاشي	کوچي کاشي کاشي	کاشي کاشي کاشي	کاشي کاشي کاشي
ظ ظ	ظ ظ	ظ ظ	ظ ظ	ظ ظ
غ غ	غ غ	غ غ	غ غ	غ غ

باغي ، غازي ، غاښي

- دودۍ د غازي ده .
- دا کوټه ده .
- کوټه د شا غاسي ده .
- شا غاسي به راشي .
- شا غاسي په غاښي راځي .

د پای توری	هوخا	غور	ظي	ظو
د پیل توری	ا	ه	ي	و
ل	لا	له	لې	لو
م	ما	مه	مې	مو
				
				

لاره، لاری، لالا، لېوه، ماته، ماده، ماشه، ماله

- ماما به مې راشي .
- لالا به دې راشي .
- که مې لالا راغی .
- ته به لالا ته راځي .
- که ته ماما ته راشي .

د هر توري بېلا بېل شکلونه	راځی ئ	غالې ی	غوري ي	غوری ی
ل ل ل ل	لئی لئ	لی لی	لي لي	لی لی
م م م م	مئی مئ	می می	مي مي	می می

لاسي ، لاسر

- ماشې ډېرې دي .
- په راغه کې لېوه دی .
- په لاری کې مېردي .
- د ماما ماله ماته ده .
- لاسي ډوډۍ بڼه ده .

تالو و	لالامې ې	ماله ه	ماما ا	د پای توری د پیل توری
نھو	نې	نھ	نپا	ن
گو	گی	گه	گا	گ

گادی، گوره، گولی

گادی د لالا ده .

لاری د ماما ده .

لالا به په گادی کې راشي .

ماما به په لاری کې راشي .

لالا به مې تاته راشي .

د هر توری بېلا بېل شکلونه	مه خي ۱	مې ۱	طوطي ي	مېړۍ ۱
ښ ښ	نئ ښ	نې ښ	نې ښ	نې ښ
گ گ	گئ گ	گي گي	گي گي	گي گي

بانې ، گانې ، گانې

دا گانې ده .

دا د تېلو گانې ده .

د تېلو گانې جوړه ده .

دا گانې د توبا ده .

د ديبا گانې بڼه ده .

چاقو و	لوڻي ي	کاڻه ه	روڻا ا	د پای توری د پیل توری
نو	نې	نه	نا	
وو	وي	وه	وا	

خونه ، خوني ، کابينه ، ناڅايي ، واده ، واره

والي راغي .

کابينې ته راغي .

د واده ډولونه واره دي .

واره له ډولونو بېرېږي .

په خونو کې سازونه دي .

د هر توري بېلا بېل شکلونه	گوري	گاني	قامي	موتي
	ی	ی	ي	ی
ن ن	نئ	نی	ني	نی
و و	وئ	وی	وي	وی

ناری ، نوری ، نوری ، ویده

نوراني والي دی .

والي ویده دی .

ناري ته راجه !

نورانی ویسبه ده .

ډوډی په دالانونو کې ده .

د پای توری	واوا	دولونه	کابینې	دارو
د پیل توری	ا	ه	ې	و
ع	عا	عه	عې	عو
ف	فا	فه	فې	فو

عامه ، فانه ، فاني

دا فانه ده .

په ماله کې فاني دي .

دا غابونه د فاروقي دي .

د فاروقي په غابونو کې آلو دي .

د غابونو آلو پاڅه دي .

د پای توری د پیل توری		تالا ا	عامه ه	فیتې ې	آلو و
هه 		ها	هه	هې	هو
ی (پ)		یا	یه	یې	یو

رایه ، راهو ، لویه ، هاګي ، هو ، هوسی ، یابو

هاغه هوسی ده .

هوسی په اوبو کې لاهو ده .

د هوسی غاښونه واړه دي .

هادي په شورا کې دی .

هاغه هادي دی .

د هر توري بېلا بېل شکلونه	مڼگړۍ ئ	ټوپه ی	عالي ي	دوبۍ ی
ه ه ه ه	هئ	هی	هي	هی
ې ې ی ی	یئ	یی	يي	یی

لویه ، هیلۍ ، یاغي

- یارو راغی .
- یارو والي ته راغی .
- رويا او هیلۍ لونهې دي .
- لیلا له هوسۍ نه لویه ده .
- لیلا په کوټه کې ده ؟

لار ښوونه : د لاندیني جدول د هرې کلمې لومړۍ توري (٤) لري .

ثنا	تټو	تبی	پنې	بری	اره
ثنايا	تټی	تله	پټو	بگی	انار

نازو مې خور ده . ترور

حوره مې ترور ده .

مور مې د خورې خور ده .

حوره د نازو ترور ده .

نازو د هوسۍ ترورزی ده .

هوسۍ مې د مور خورځه ده .

لیلا مې د پلار خور ده .

جوړ	ثقیل	تیت	تاک	پاس	بار
جیم	ثواب	تول	تېل	پیل	باد

لارښوونه : د پورتنی جدول د هرې کلمې وروستی توري (٥) لري .

لار بشوونه : د لاندیني جدول د هرې کلمې لومړۍ توري (٤) لري .

جره	چپه	ځکه	څټه	حوا	ځلی
جواړي	چکه	ځلا	ځلی	حلقه	خړه

غالی

- دا غالی د لیلا ده .
- د لیلا غالی بڼه ده .
- غالی یې پاکه ده .
- دورې نه لري . ناپاکه نه ده .
- د ملالۍ غالی دوړنه ده .
- دورې ناروغي ډېره وي .

چاپ	ځپل	څوک	حال	خال	دال
چین	څور	څار	حوت	خور	دېگ

لار بشوونه : د پورتنی جدول د هرې کلمې وروستی توري ساکن دی .

لار بشوونه : د لاندیني جدول د هرې کلمې لومړۍ توری (۷) لري .

دوا	ډله	ذره	رډي	ډچا	زره
دمه	ډبا	ذخیره	رسی	ډچی	زړې

کاسه

هلته یوه کاسه وه .

کاسه د بڼاپېرۍ وه .

د بڼاپېرۍ په کاسه کې بوره وه .

بوره اووه کیلو وه . د شاپېرۍ خور شیما وه .

شیما اوږه ، غوړي ، او اوبه راوړل .

شیما او بڼاپېرۍ اول حلوا پخه کړه .

پیا یې حلوا خیرات کړه .

ډول	ډال	رنگ	ډ	زوم	کور
ډال	ذات	روغ	ډ	زیر	ور

لار بشوونه : د پورتنی جدول د هرې کلمې وروستی توری (۷) لري .

لار ښوونه : د لاندیني جدول د هرې کلمې لومړۍ توري (٧) لري .

ډلۍ	ژبه	سبا	شپږ	صواتونه	ضروري
ډغونه	ژمی	سپاره	شمالي	صرافي	ضمیمه

خوږ

غابښوونه مې خوږېږي .

لا سوت مې نه خوږېږي .

غوږونه مې خوږېږي .

پښی مې اوس ښې دي .

پښی مې اوس نه خوږېږي .

د خیالۍ سترگې ښې شوې ، خو زړه یې لا تر

اوسه خوږېږي .

ژوب	سین	شین	ښار	صاف	ضرور
ژپېر	سیل	شور	ښور	صابون	ضمیر

لارښوونه : د پورتنی جدول د هرې کلمې وروستی توری ساکن دی .

لار ښوونه : د لاندیني جدول د هرې کلمې لومړۍ توري (١) لري .

طیاره	ظریفی	عمه	غله	فراري	قباله
طيارې	ظهوري	عريضه	غدی	قبيله	قدیمه

غوا

دا غوا لنگه ده .

خوسکۍ يې روغ دی .

تندی غوا په خوسکي لوشي .

غوا په خپل خوسکي پی پرېږدي .

که غوا بوره شي پی ښې نه پرېږدي .

د غوا مېرمن خپله تندی غوا او تندی خوسکۍ ښه

ساتي . که يې ښه ونه ساتي ، ښې پی نه کوي او

خوسکۍ ښه وده نه کوي .

طاق	ظریف	عید	غین	فال	قاب
طول	ظهور	عین	غاب	فیل	قبر

لارښوونه : د پورتنی جدول د هرې کلمې وروستی توري (٢) لري .

لار پښتونه : د لاندیني جدول د هرې کلمې لومړۍ توري (_) لري .

رڼا	نښاتي	منه	لري	گټه	کټه
گټه	نساجي	منې	لري	گرمي	کراچي

خواړه

سابه بڼه خواړه دي . په سابو کې ويتامينونه وي . ويتامينونه ماشومانو ته فايده لري . خواړه چې ويتامين ونه لري چا ته لازمه فايده نه لري . ناروغان د غرمې او مابڼامه مېوه خوري . د سهاره شيدې او هگۍ خوري . پاکې شيدې ، سابه او مېوه بڼه خواړه دي .

گڼل	ثال	مېخ	لار	گاټ	کين
کون	نون	ميم	لور	گيچ	کون

لارښوونه : د پورتيي جدول د هرې کلمې وروستۍ توري ساکن دي .

لار پښتونه : د لاندیني جدول د (هـ) کلمو لړمې توري (ـ) لري .

وری	هوا	پا	آمت	اسلام	آمین
وري	هلو وکی	یهود	بَلبل	بِستر	بَلوغ

د کور کارونه

زما ورور او خور به را شي . خور به مې له مور سره د کور کارونه کوي . زه او ورور مې د پلار سره د پټي کارونه کوو . که پر مور کارونه ډېر شول مشر ورور به مې مرسته را سره کوي .
مور به مې ډوډۍ پخوي . خوک چې په يوه کور کې ژوند کوي بايد يو له بل سره مرسته وکړي .

ویش	هار	پار	پسته	پسته	پل
واک	هېر	يور	ترکي	تکرار	تش

لار پښتونه : د پټي لوري د شپږو کلمو وروستي توري ساکن دي .

تَکَر	تَکسِي	تَوکر	تَمَر	تَقِل	تَقه
جَد	جَدِي	جَمَله	چَتَک	چَک	چَرَت

د غنمو کرل

زما پلار هرکال غنم کرل . پرووسبرکال چې
 اوبه لږې وې غنم يې ونه کرل . سبرکال چې اوبه
 ډېرې وې بيا يې غنم وکرل . د غنمو د پاره يې
 لومړی مخکه اوبه کړه . کله چې مخکه وتره شوه
 بيا يې غنم پکې وشیندل . د غنمو تر شیندلو
 وروسته يې پوپي او ماله کرل . بيا يې پرېښوده چې
 غنم راشنه شي .

خَنگ	خَپره	خَنی	خَلمی	خَپلی	خَولی
حَسَن	حِرَص	حَجَره	خَتَکر	خَجَل	خَرما

ذَبَح	ذِهْن	زُ	رَخْت	رِزْق	رَخَصْت
دَنگ	دِه	مُ	زَحْمَت	زِنْدَان	زَهْل

مېوه

پا که مېوه بڼه وي .

نا پا که مېوه بڼه نه وي .

پا که مېوه هرڅوک خوري .

نا پا که مېوه هېڅوک نه خوري .

تازه مېوه ناروغانو ته ګټه رسوي .

تازه مېوه ماشومانو ته هم بڼه وي .

امیندوا ه میندو ته تازه مېوه ډېره بڼه .

ژَهْل	ژِبِر	ژَوِيل	رَدَن	رِيرَه	رَمَنخ
سَرپوس	سِنج	سَنَت	شَبَنم	شِدَت	شُكْر

بَنَحْه	بَنِيْگَنه	بَنَوْره	صَبْر	صِفَت	صَلَح
ضَرر	ضِد	ضَعَف	طَبْع	طَب	طَغِيَان

ساري ناروغی

په دوبي ساري ناروغی ډېرې وي . غوماشي چې ناروغان وچيچي وينه يې زېږېني . د ناروغ په وينه کې مکروبونه وي . غوماشي چې بل روغ سړی وچيچي د ناروغ د وينې مکروب په کې پرېږدي . مکروبونه چې په وينه کې ګډ شي پاکه وينه ناپاکه شي . جوړه وينه د اوږو په شان خميره کېږي . ناروغي خپرېږي .

ظَرْف		ظَلَم	عَدَد	عِشَق	عَرَف
غَرَب	غِذَا	غَلَام	فَتَح	فِلْتَر	فَرَصَت

قَبْر	قِرَائَت	قَمَرِي	كَفَن	كِتَاب	كَفَر
لَمَن	لِسَان	لُعَاب	مَتَن	مِتر	مَنْظَم

هوا

ملالی او زرغونه د خپل ماما کره تللې . په آسمان
کې نرۍ وریخ وه . ملالی وویل ، « پرون آسمان شین و .
که پرون تللې وای نو ډېر بڼه کار به شوی وای . دوی په
خبرو خبرو د ماما کور ته ورسېدلې .

زرغونې وویل ، « ملالی تا وویل چې نن هوا ډېره
سړه ده . خو نن ډېره بڼه هوا ده . ځکه چې هوا نه ډېره
سړه وه نه ډېره توده . »

نَذَر	نِسْبَت	نَطَق	وَحْدَت	وِجْدَان	وَزْگَار
هَدَف	هَجْرَان	هَنْر	يَنه	يَكِي	...

د کال فصلونه

www.libtool.com.cn

تېر کال کال بڼه کال و . ځکه چې په پسرلي کې
 هوا بڼه وه . باران هم په خپل وخت اوږېده . دوبي
 هم بڼه تېر شو . د بزگرانو کښتونه پر خپل وخت
 ورسېدل . د مني نوي کښتونه يې وکړل . په ژمي
 کې واوره واورېده . ژمی هم د پسرلي ، دوبي او
 مني په شان بڼه تېر شو . خلك خوبس وو ځکه چې
 د تېر کال ټول فصلونه بڼه وو . ووايه څه شی دي ؟
 يوه ونه ده دوولس يې شاخونه دي ، په هر شاخ
 کې يې دېرش دېرش پاڼې دي .

د پښتو ژبې بشپړه الفبې

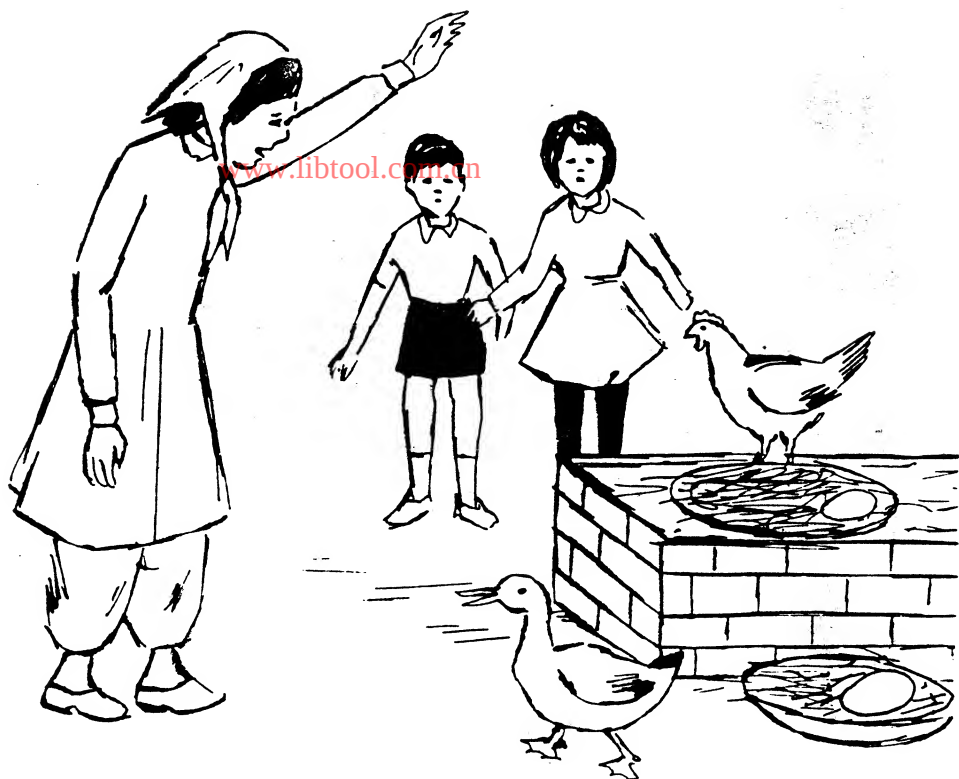
www.litool.com.cn

توری	نوم	توری	نوم	توری	نوم	توری	نوم
آ	الف مد	خ	خي	ص	صوات	ن	نون
ا	الف	د	دال	ض	ضوات	ڼ	ڼون
ب	بې	ډ	ډال	ط	طې	و	واو
پ	پې	ذ	ذال	ظ	ظې	ه	هې
ت	تې	ر	رې	ع	عين	ی	يې
ټ	ټې	ړ	ړې	غ	غین	ی	زمری
ث	ثې	ز	زې	ف	فې	ي	دوبي
ج	جیم	ژ	ژې	ق	قاف	ې	ارې
چ	چې	ږ	ږې	ك	كاف	ه	هکې
ځ	ځي	س	سين	گ	گاف	ئ	وځورئ
څ	څې	ش	شين	ل	لام		
ح	حې	ښ	ښين	م	ميم		

مور

مورې ، چرگې هگې اچولې ده .
زموز چرگې هگې اچولې ده .
واخله مورې ، هگې واخله .

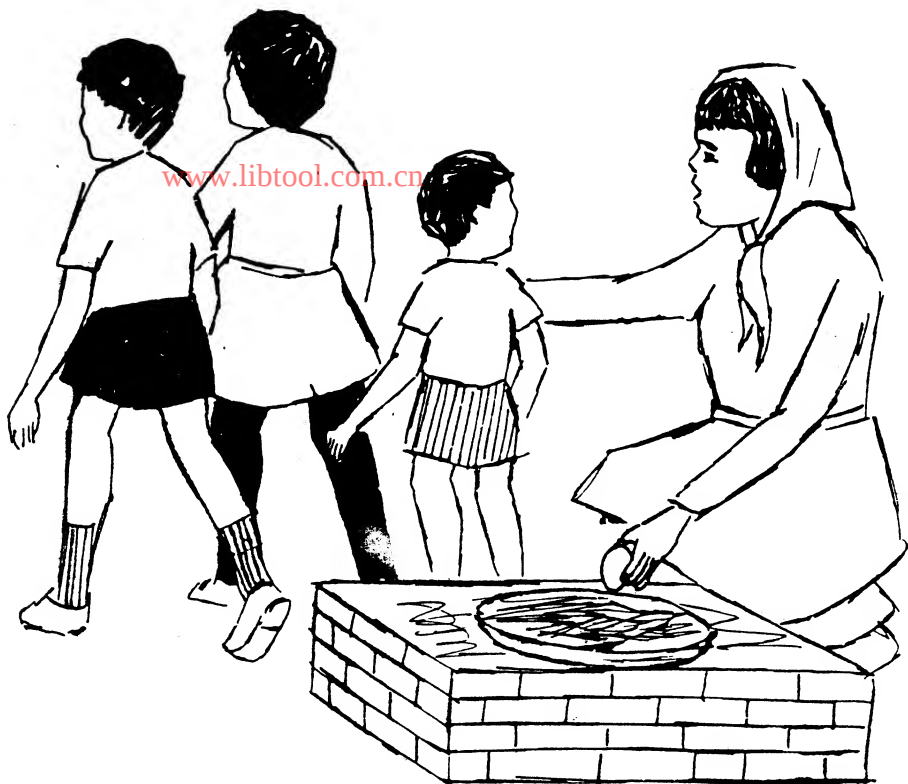

ملالی، راشه . سدو راشه .

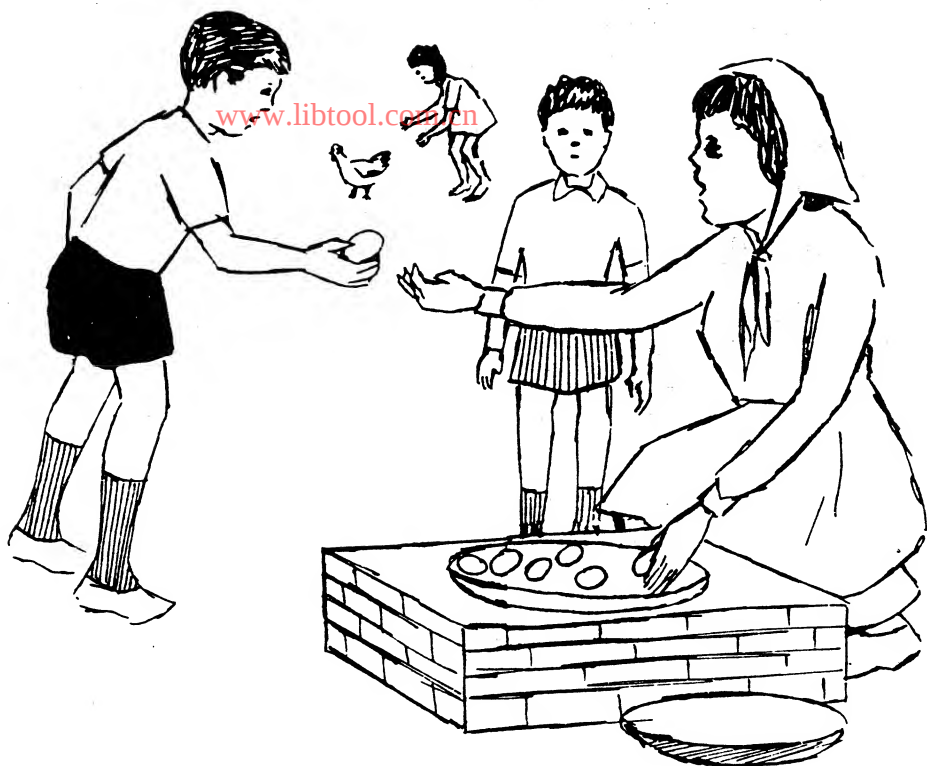
راشی، دلته راشی .

زموز چرگی هگی اچولې دي .

زموز هیلې هم هگی اچولې دي .

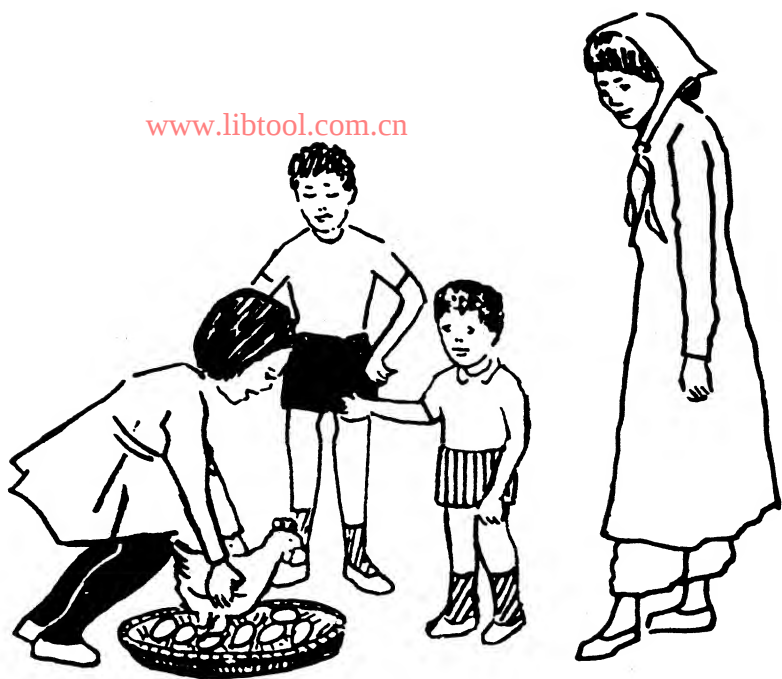
سدو، ولارشه هگی راوړه .
ملالی، ولاره شه هگی راوړه .
زمرکه، ته هم ولارشه هگی راوړه .
بیا ولار شی هگی راوړئ .

زمرکہ وگورہ .

سدو ، هگی ماتہ را کرہ .

ملالی ، ژر کوه چرگہ را ورہ .

زمرکه، وگوره ملالی چرگه کښېنوي.

وگوره چرگه چپرې کښېنوي .

وگوره چرگه پر هگيو کښېنوي .

زمرکه ، هله ژر راشه .

چرگوري وگوره .

راشئ چرگوري وگورئ .

انا

انا ، ماته و گوره .

زما غاښ و گوره .

زما غاښ ښوري .

زما غاښ ډېر ښوري .

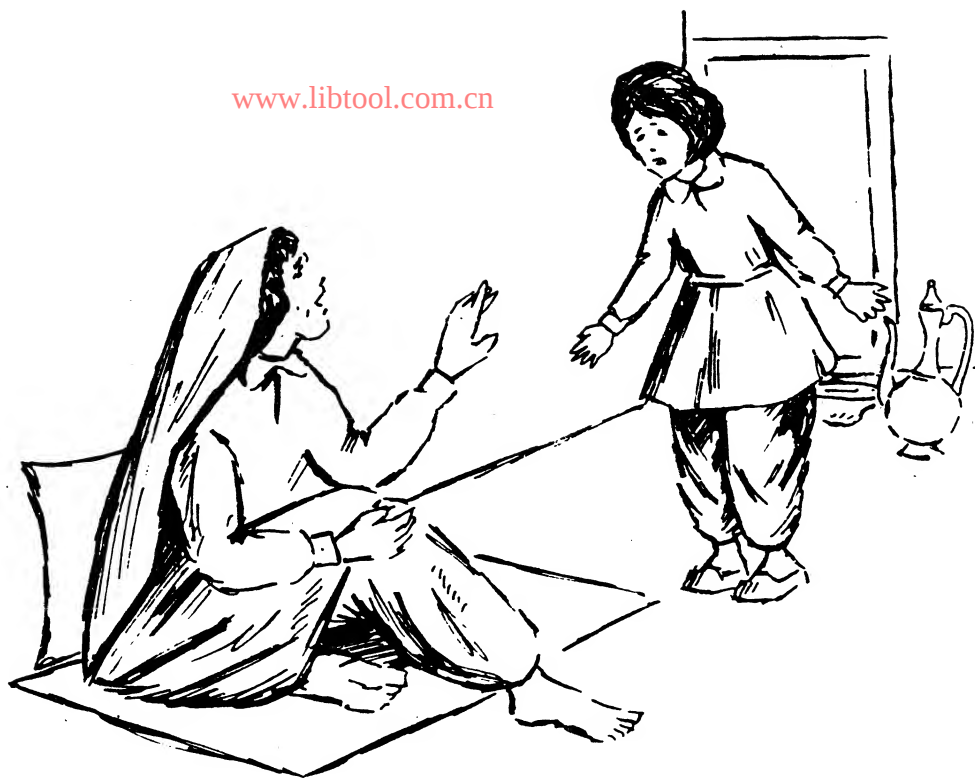

ملالی ، مه کوه ، مه کوه .

په غاښ دې لاس مه وهه .

ماته وگوره .

د لاسو اوبه راوړه .

ملالی ، راشه .

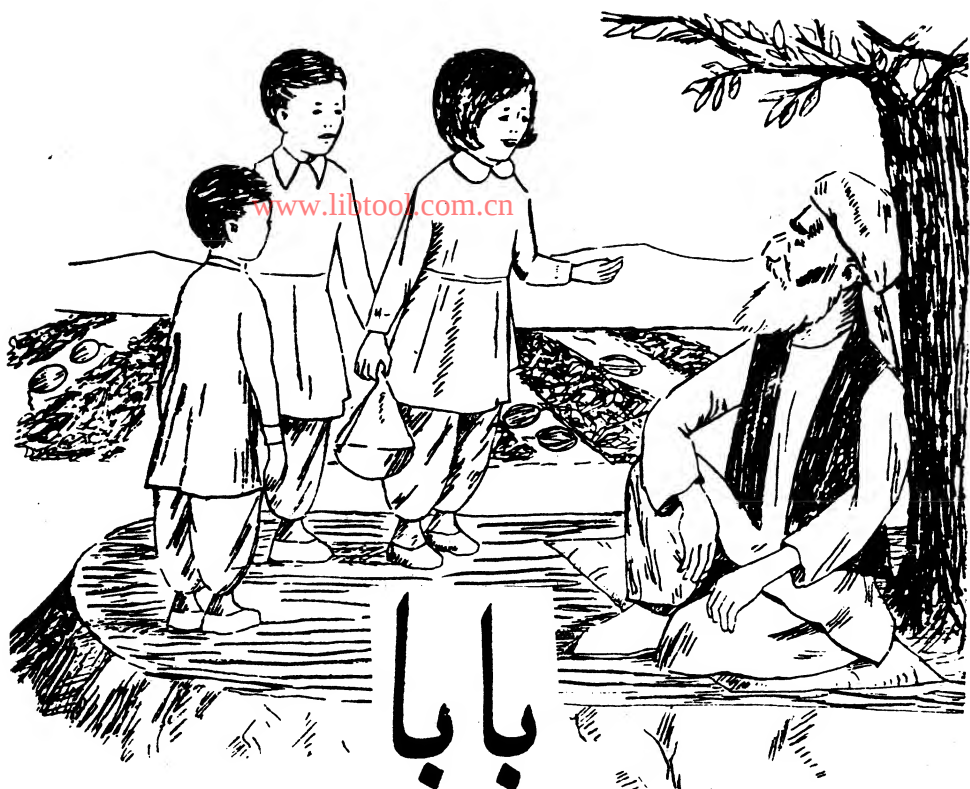
ملالی ، رانژدې شه .

ماته راشه .

راشه چې غاښ دې و گورم .

کوم غاښ دې ښوري ؟
انا ، دا غاښ مې ښوري .
ملالی ، غاښ دې ووت .
ملالی واخله ، غاښ دې واخله .

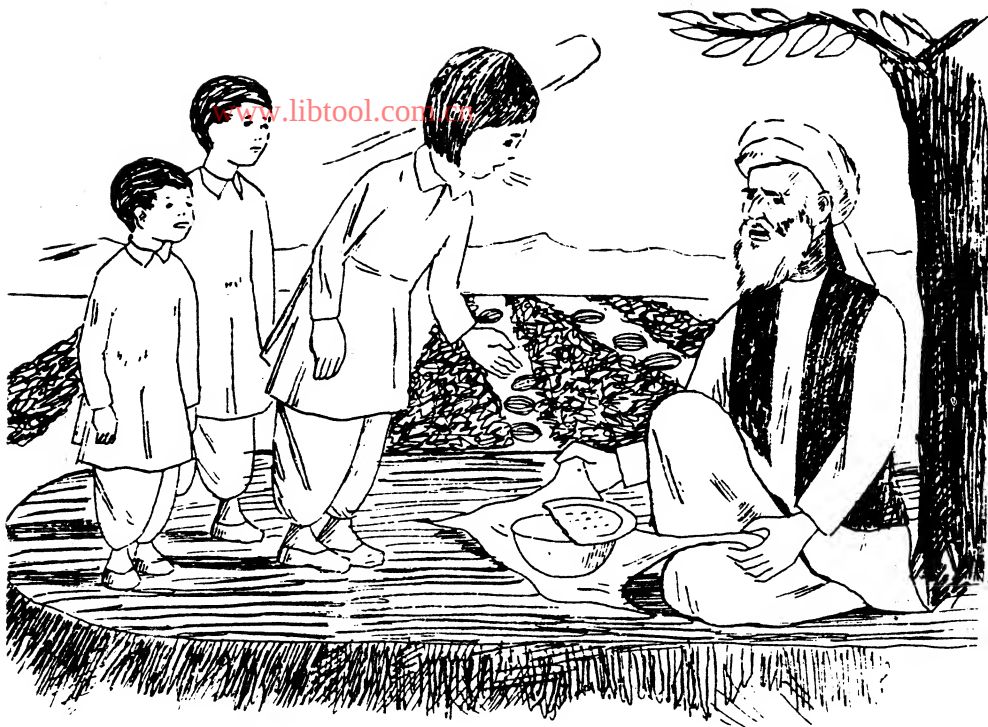
بابا

بابا سلام .

بابا ، موز راغلو .

تاته راغلو .

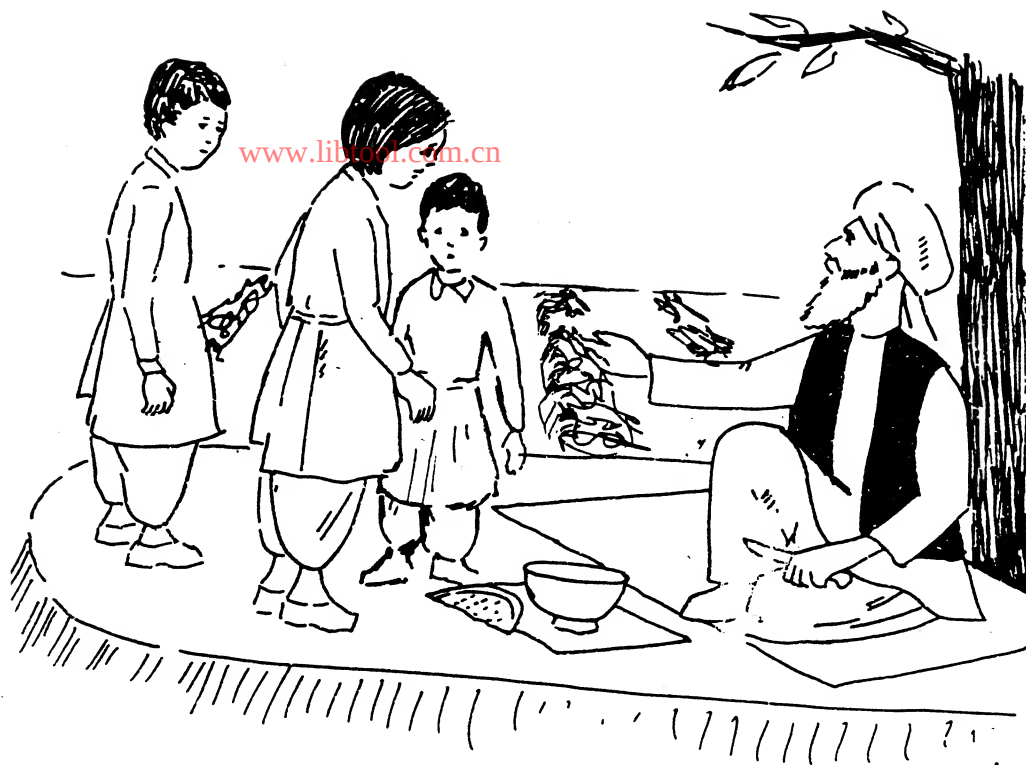
موز ژر ژر راغلو .

تاته مو ډوډی راوړې ده .

دا ستا ډوډی ده .

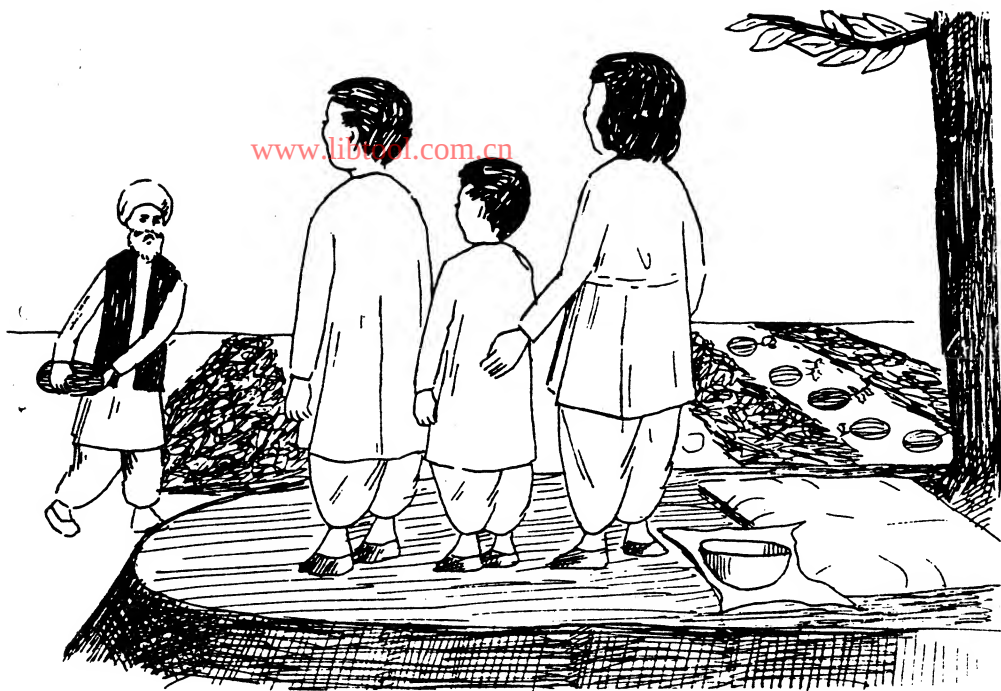
بابا ، ډوډی دې وخوره .

راشئ دودی و خورو .

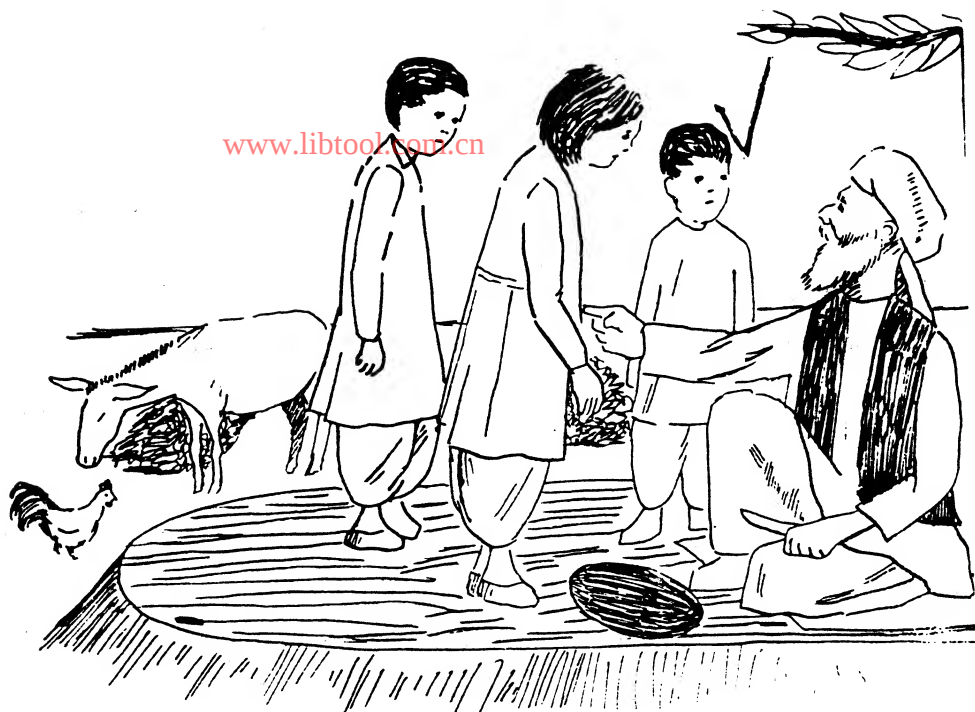
بابا ، موز دودی خوړلي ده .

ته دې دودی و خوره .

ملالی ، و گورہ . بابا و گورہ .
بابا ختکی راور .

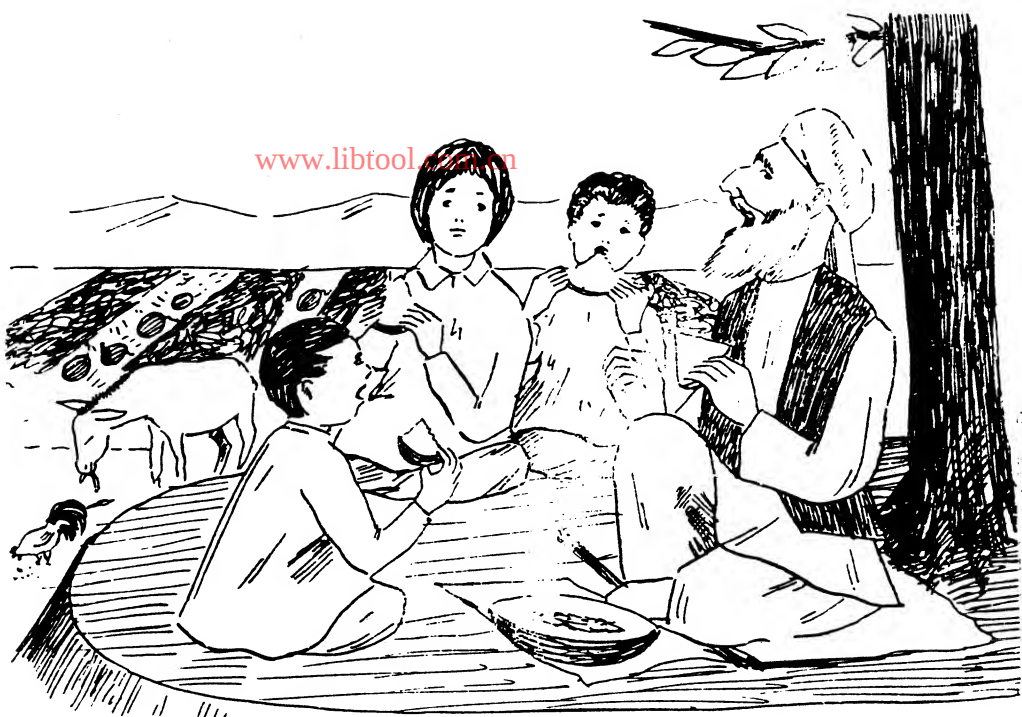
زما ختکی دہر خوش دی .

راشئ ختکي و خورو .

بابا ، موز به ختکي و خورو .

ز موز خراو چرگه به خه و خوري ؟

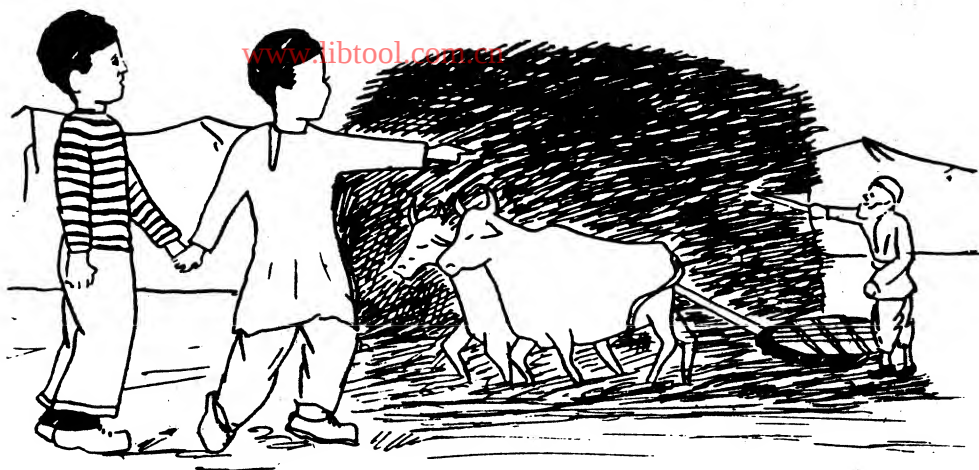

موز به ختکی و خورو .
چر گه به زری و خوزی .
خر به پوستکی و خوری .

درمند

سدو وویل ، « باز گله ، رائحه چي ولار شو .
رائحه چي درمند ته ولار شو . موز
درمند لرو . موزدغنمو درمند لرو . »

باز گل و ویل ، « ډېر ښه سډو ، درځه
جی ولار شو . »

سډو وویل ، « زما پلار څپر کوي .
زما پلار غنم میده کوي . زما پلار په
څپر غنم میده کوي . راځه چې ولار شو .
راځه چې پر څپر سپاره شو . »

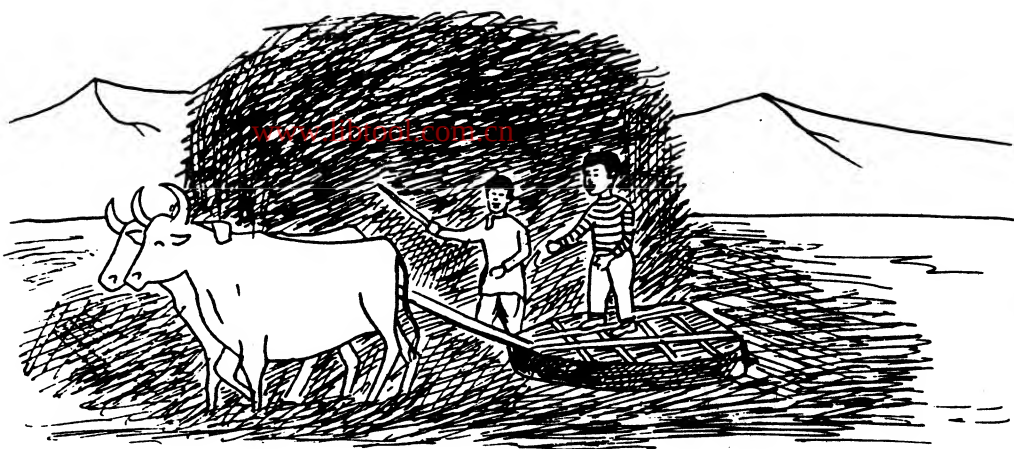

سدو وویل ، « پلاره ، زه راغلم .
باز گل هم را سره راغی . دودی مو درته
راوره . ته دودی و خوره . موز به خپر
و کرو . »

باز گل وویل ، « هو ، کاکا ، ته به
دودی و خورې . موز به خپر و کرو . غنم
به میده شی . ساعت به موهم تیر شی . »

دسدو پلار وويل ، «دېر ښه ، زه به
 دودى وخورم . تاسې به خپر وکړئ .
 باز گل دې پر خپر سپور شي . خو ژر ژر
 خپر کوئ چې غنم میده شي . »

سدو وويل ، « باز گله ، رايحه پر خپر سپور
شه . »

باز گل وويل ، « ډېر ښه سډو ، زه
به پر خپر سپور شم . بيا به ته پر خپر
سپور شي . غنم به ميده شي . ساعت به
موهم تېر شي . »

د زلمي تور وړی

زلمي وويل ، « نازو ، مه كوه . مورې

راشه . نازوته وگوره . نازو زما وړی

اخلي . نازو زما تور وړی اخلي . »

مور وويل ، « نازو ، چر گوري ستادي .

وړی دزلمي دی . دزلمي وړی مه اخله .

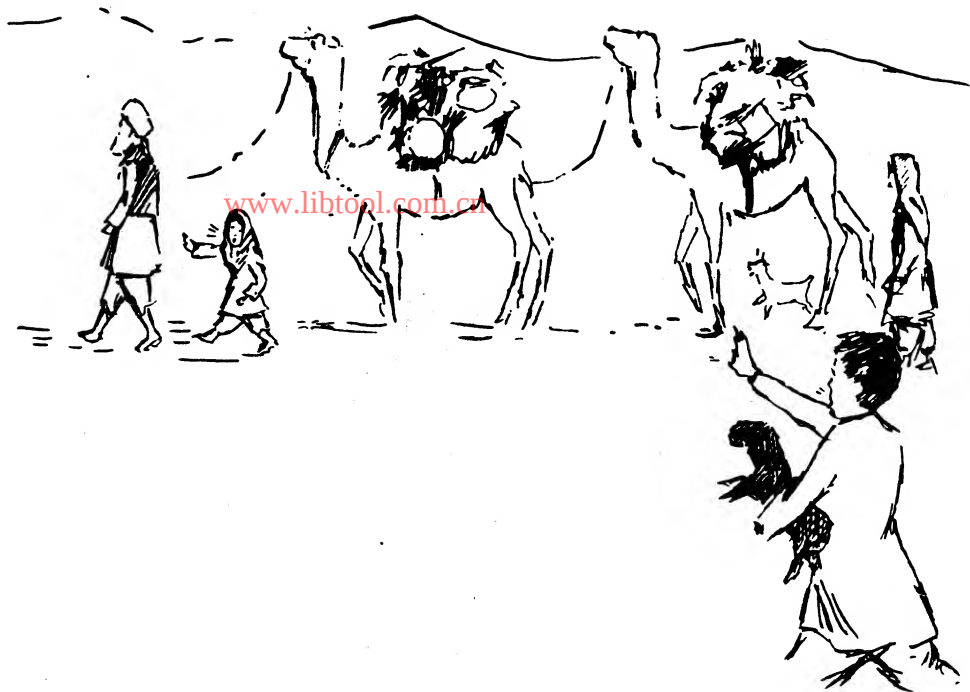
دزلمي تور وړی مه اخله . »

زلمي وويل ، « پلاره ، دا سپی و گوره .
دا سپی زما وري ته غاږي . دا سپی زما
توروري ته غاږي . »
پلار وويل ، « زلميه ، وری دې راوله .
وړی دې زما خواته راوله . »

زلمي وويل ، « وريہ ، ماته راشه . زما
توره وريہ راشه . رايحه چي خو . اوسنان
بار شول . وزې رواني دي . تول روان
دي . رايحه چي خو . رايحه چي ژر ژر
خو . »

زلمي وويل ، « نازو ، ودرپزه . زما وري

ته ودرپزه . زما وري ستری شو . »

نازو وويل ، « پلاره ، ودرپزه . دزلمي

وري ستری شوی دی . دزلمي وري دهر ستری

شوی دی . زلمي هم ستری شوی دی .

زلمي او وري دواره پر اوښ سپاره

کړه . »

پلار اوښ ته ورغی او ویې ویل ، « ایخ ،
ایخ . »

اوښ بربر و کړ . وري امبا ، امبا و کړه .
پلار زلمی او دهغه وری پر اوښ سپاره
کړل . اوښ روان شو . ټول روان
شول .

د کونډې وزه

پيشو خپل پيشنگورې ته وويل ،

« پيشنگورې ، پيشنگورې ، شيدې دي

شيدې دي . دا شيدې د کونډې دي .

کونډه يوه وزه لري . د کونډې وزه شيدې

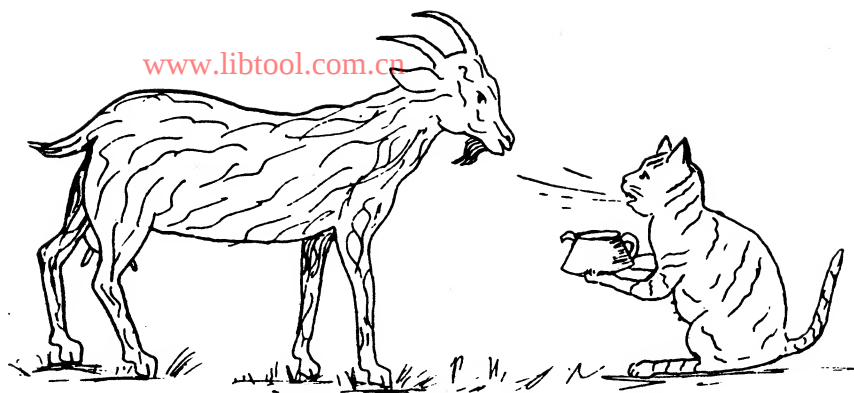
کوي . »

کونډې وویل ، « پېشنگورې
پېشنگورې ، مه کوه! مه کوه! شیدې زمادي .
زه یوه وزه لرم . وزه ما ته شیدې
راکوي . »

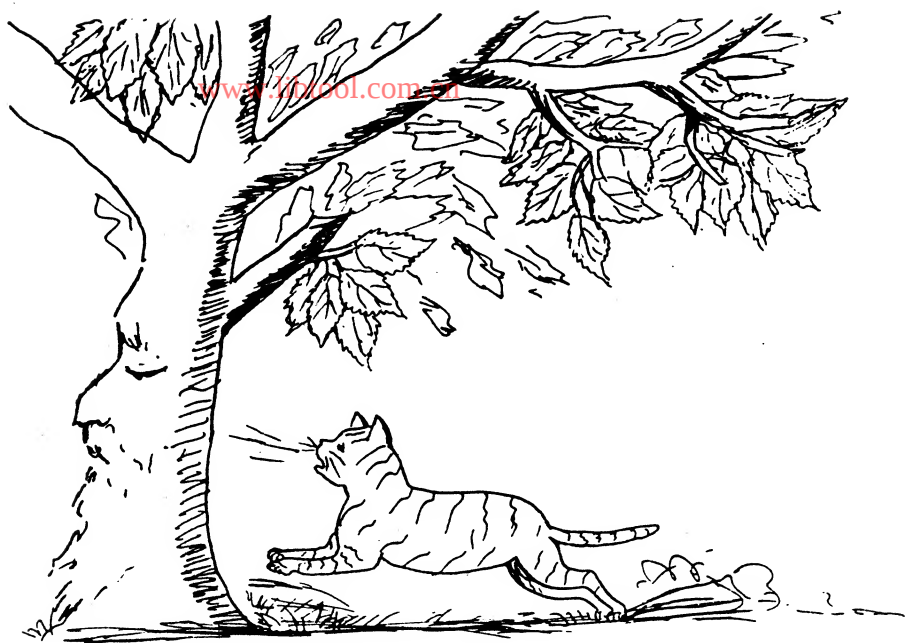
پیشو وویل ، « کوندې ، پرېزده ،
پرېزده . پېشنگوری زما دی . »
کوندې وویل ، « پیشو شیدې زما وې .
ولاره شه ما ته شیدې راوړه . دوزې
شیدې راوړه . »

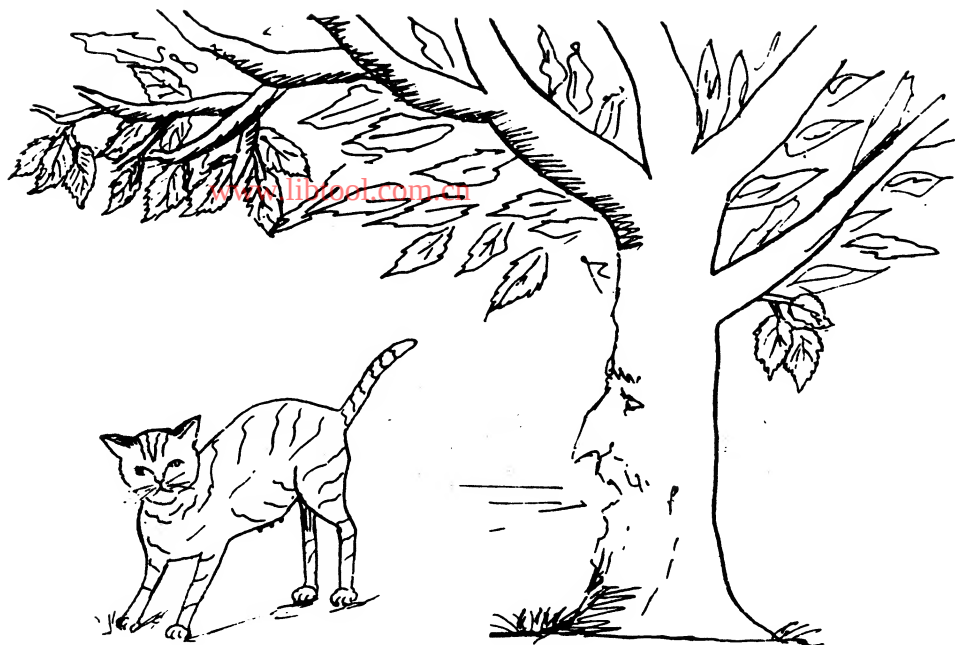
پیشو وزې ته ورغله او ویې ویل ،
«وزې وزې، شیدې را کره . زه شیدې
وړم کوندې ته . کونده ما ته پیشنگوری
را کوي .»

وزې وويل ، « پيشو پيشو، ولاړه شه
ما ته پانې راوړه . زه به تا ته شيډې
درکړم . شيډې ور وړه کونډې ته . کونډه
به تا ته پيشنگوري در کړي . »

پیشو ولاړه ونې ته او ویې ویل ،
ونې ونې ، پانې را کړه . پانې ورم وزې
ته ، وزه ما ته شیدې را کوي . شیدې
ورم کوندې ته . کونده ما ته پیشنگوری
را کوي . »

و نې وويل ، « پيشو ، پيشو ولاړه شه .
 له چينې نه ما ته اوبه راوړه . زه به تاته
 پانې دركړم . پانې وروړه وزې ته ،
 وزه به تاته شيدې دركړي . شيدې
 وروړه كونډې ته . كونډه به تاته
 پيشنگوري دركړي .»

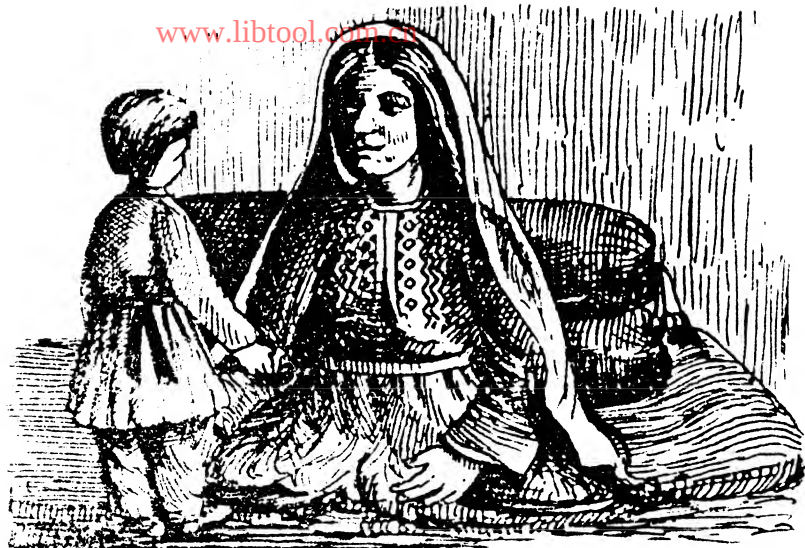
پیشو چینی ته ولاړه او ویې ویل ،
« چینی چینی ، اوبه را کړه. اوبه ورم
ونې ته . ونه به ما ته پانې را کړي .
پانې ورم وزې ته . وزه به ما ته شیدې
را کړي . شیدې به ورکړم کوندې ته .
کونده به ما ته پیشنگوری را کړي . »

چيني وويل ، «زه به تا ته اوبه درکړم .
اوبه وروړه ونې ته . ونه به تا ته پانې
درکړي . پانې وروړه وزې ته . وزه به
تا ته شيدې درکړي . شيدې وروړه کونډې
ته . کونډه به تا ته پيشنگوري درکړي .»

چيني پيشو ته اوبه ورکړې . پيشو
 اوبه ورکړې ونې ته . ونې پيشو ته پانې
 ورکړې . پيشو پانې ورکړې وزې ته .
 وزې پيشو ته شيدې ورکړې . پيشو
 شيدې ورکړې کونډې ته . کونډې پيشو ته
 پيشنگوري ورکړې .

مور

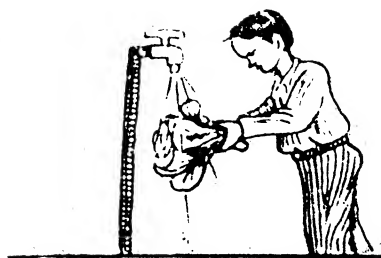
اي مهرباني موري	اي زما گرانې موري
داستاله خوې شمه خار	ستاله خپري شمه خار
ته ټوله شپه بيداره	زما د خوب له پاره
للولو ته ناسته	ته مې ځانگړته ناسته
ژوند به دې غواړم له خداي	زه به دې حق کړم پر ځاي

زه روغ یم، زموږ کورنۍ روغه ده. زما کارونه هم
روغ اوسم دي. روغتیا د هر چا خوښه ده. روغ
غوږونه ښه اورېدل کوي. روغې سترگې ښه لیدل
کوي. روغ سږی ښه فکر او ښه زده کړه کوي.
کیسې

نه یې پښې شته نه لاسونه، خوهر وخت و هي
توبونه. داڅه شی دی؟

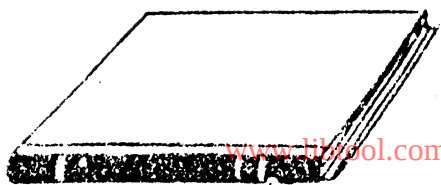

ناولي سابه

د سېوډې شوې ته	کا هووې گندې ته
په خوراک مړنه پوهېږي	ماشوم مړې ته هوسېږي
د سترخوان لړه مور پینه	نامیتعلي مړې خورینه
راړخپای پلار ارموړ شي	چې په گپه کې یې شوړ شي
چې شي حل په خوشېږي	لږ مالگه په اوبو کې
له گیلوڅخه خلاصېږو	یا پتاس باندې پاکېږو

پاک کا هوې پر گټور دی

چې یې پاک خوري بختور دی

www.azbol.com.cn

کتاب

نوم زما کتاب دی
بنکلی می هر باب دی
زه دی بنه آشنایمه
تاته کیسی وایمه
مشق دی دلیکلوم
هم دی دلوس تلوم
پاک می له گردونوکره
پام می په رسمونوکره
بنکلی می هر باب دی
نوم زما کتاب دی

FIRST GRADE

www.libtool.com.cn

Pashto Systematic Reading and Writing

by

Prof. Dr. Gul Jan Wror Wardak

Tel: 44392 ACBAR Peshawar.

January 1995 Price Rs: 25:00